

منظومه آفتاب

آراء و اندیشه های

دکتر حسن روحانی

درباره امام خمینی (ره) و یارانش

ریاست جمهوری

معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی

مرکز پژوهش، سنجش و اسناد

۱۳۹۶

سرشناسه: روحانی، حسن، ۱۳۲۷ -، رئیس جمهور
عنوان و نام پدیدآور: منظومه آفتاب: آراء و اندیشه‌های دکتر حسن روحانی درباره امام خمینی (ره) و یارانش / زیر نظر پرویز اسماعیلی و عبدالله گیویان؛ گردآوری و تدوین مریم موسوی خامنه، اشرف محمدی طامه؛ ویراستار جلیل قاسمی.
مشخصات نشر: تهران: ریاست جمهوری، مرکز پژوهش و اسناد، نشر جمهوری ایران، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص. ۱۶۰/۵۰ (۱۲/۵) × ۱۲/۵ م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۶-۷۱-۲

وضعیت فهرست‌نویسی: قیبا

عنوان دیگر: آراء و اندیشه‌های دکتر حسن روحانی درباره امام خمینی (ره) و یارانش.

موضوع: روحانی، حسن، رئیس جمهور، ۱۳۲۷ - - دیدگاه درباره امام خمینی

موضوع: روحانی، حسن، رئیس جمهور، ۱۳۲۷ - - دیدگاه درباره علی خامنه‌ای

موضوع: روحانی، حسن، رئیس جمهور، ۱۳۲۷ - - دیدگاه درباره شهیدان

موضوع: روحانی، حسن، ۱۳۲۷ -، رئیس جمهور - - پیام‌ها و سخنرانی‌ها

موضوع: خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸ - - دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی

موضوع: خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - - دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی

شناسه افزوده: موسوی خامنه، مریم، ۱۳۲۷ -، گردآورنده

شناسه افزوده: محمدی طامه، اشرف، ۱۳۵۸ -، گردآورنده

شناسه افزوده: اسماعیلی، پرویز، ۱۳۲۸ -

شناسه افزوده: گیان، عبدالله، ۱۳۳۹ -

شناسه افزوده: قاسمی، جلیل، ۱۳۵۲ -، ویراستار

شناسه افزوده: ایران، ریاست جمهوری، مرکز پژوهش و اسناد، نشر جمهوری ایران

کتاب در دسترس: DSR ۱۷۲۷ / ۸۴۸ الف / ۱۳۹۶

رده‌بندی دیوئی: ۹۴۴

تیمار کتاب‌شناسی: ۸۹۸۶

نشر جمهوری ایران

مرکز پژوهش، سنجش و اسناد ریاست جمهوری

عنوان اثر: منظومه آفتاب

(آراء و اندیشه‌های دکتر حسن روحانی درباره امام خمینی (ره) و یارانش)

زیر نظر: پرویز اسماعیلی، عبدالله گیویان

گردآوری و تدوین: مریم موسوی خامنه، اشرف محمدی طامه

ویراستار: جلیل قاسمی

طراح گرافیک و صفحه‌آرا: محبتی زند

حروفنگار: مرگان زرین صدف، لیلا میرزادوست

امور اجرایی و فنی: علی خیشوند

ناشر: نشر جمهوری ایران (مرکز پژوهش، سنجش و اسناد ریاست جمهوری)

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۶

قیمت: ۱۴۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۶-۷۱-۲

نشانی: تهران | خیابان لبافی‌نژاد | بین ابوریحان و دانشگاه | پلاک ۱۶۴ | تلفن: ۶۶۴۰۲۸۳۶

فصل اول: امام خمینی (ره)، سلسله جنبان انقلاب اسلامی | ۱۷

مردم در نظرونگاه امام (ره) | ۱۸

امام به ولی و نظر مردم | ۱۸

دب سالتاری و مردم سالتاری در اندیشه امام خمینی (ره) | ۲۰

منتقاد و اتکاء امام خمینی (ره) به مردم و اجرای قانون اساسی | ۲۰

تأکید امام (ره) بر احل بخش مردم در حاکمیت ملی | ۲۳

دستاوردها و روزه‌ها | ۲۵

عظمت، عزت، استقلال و امنیت کشور مرون نهضت امام خمینی (ره) | ۲۵

ارمغان‌ها و آموزه‌های حضرت امام (ره) | ۲۶

یادگاراها و میراث‌های ماندگار امام (ره) | ۲۷

امام خمینی (ره) و مکتب عاشورا | ۳۰

پیوند امام و ملت با مکتب عاشورا | ۳۰

نقش محرم و عاشورا در نهضت اسلامی، انقلاب اسلامی و دفاع مقدس | ۳۱

دیدگاه امام خمینی (ره) درباره دفاع مقدس | ۳۳

فرمان امام خمینی (ره) و تشکیل بسیج و ارتش ۲۰ میلی | ۳۳

دیدگاه امام خمینی (ره) درباره فتح خرمشهر | ۳۳

رویکرد اعتدالی امام خمینی (ره) به دفاع مقدس | ۳۴

نهضت و انقلاب اسلامی | ۳۶

آرمان‌ها و بخش‌های مهم دوران نهضت اسلامی | ۳۶

مبارزه تاریخی امام (ره) در دوران سیاه و خفقان ستمشاهی | ۳۸

امام و سه مسئولیت بزرگ تاریخی | ۳۸

نقش امام (ره) در پیروزی نهضت و انقلاب اسلامی | ۴۱

پیروزی انقلاب اسلامی، پیروزی فرهنگ و کلام | ۴۱

سخنرانی امام خمینی (ره) در مدرسه فیضیه | ۴۲

انقلاب امام، انقلابی معرفتی | ۴۲

۴۴ دیدگاه امام (ره) درباره زنان | ۴۴

- امام خمینی (ره) و مبارزه با تحجر علیه زنان | ۴۴
تأثیر و نقش همسر امام (ره) در دیدگاه امام نسبت به زنان جامعه | ۴۴
امام (ره) احیاگر سنت حسنة حضور زنان در اجتماع | ۴۷
تعبیر امام (ره) درباره مادران و زنان | ۴۷

۴۹ دیدگاه امام (ره) درباره وحدت | ۴۹

- امام خمینی (ره)، امام وحدت افرین | ۴۹
توضیح احلی امام خمینی (ره): وحدت شیعه و سنی | ۴۹
هفته وحدت رهاورد اندیشه امام خمینی (ره) | ۵۰

۵۱ از دوزخ تا شخصیتی امام (ره) | ۵۱

- حضرت تاج محمد به همه ابعاد زندگی و سیره امام خمینی (ره) | ۵۱
اهمیت عبادت فکار و اصول امام خمینی (ره) | ۵۲
امام (ره) شخصیت استثنایی در طول تاریخ | ۵۳
امام خمینی (ره) به همه یک ملت و امت | ۵۳
خط امام، انقلابی بین دو انقلاب ترین مسیر برای هدایت | ۵۴
تفسیر درست انتظار، برکت انقلاب اسلامی و راه امام (ره) | ۵۵

۵۶ انتخابات در نگاه امام (ره) | ۵۶

- درايت امام خمینی در برگزاری انتخابات | ۵۶
اعتقاد امام خمینی (ره) به اصل ششم قانون اساسی (تکلیف آرای عمومی) | ۵۸
همه پرسی نظام جمهوری اسلامی، ابتکار امام خمینی (ره) | ۵۹
اهتمام و عنایت امام (ره) به رأی مردم | ۶۰

۶۲ بیت حضرت امام | ۶۲

- زحمات فراوان بیت امام خمینی (ره) برای استقرار نظام | ۶۲
ضرورت حفاظت میراث امام (ره) و احترام به خاندان بزرگوار ایشان | ۶۲
ویژگی های بیت حضرت امام (ره) | ۶۳
همراهی و همدستانای همسر امام (ره) با ایشان در تمامی مراحل نهضت اسلامی | ۶۳

۶۵ امام خمینی (ره) و مسئله جانشینی | ۶۵

- کاری نظیر و تاریخی مجلس خبرگان رهبری در ۱۴ خرداد ۶۸ | ۶۵
مقام معظم رهبری ادامه دهنده راه و مسیر امام | ۶۶
رحلت امام خمینی (ره) و انتخاب حضرت آیت الله خامنه ای به عنوان جانشین ایشان | ۶۷
انتخاب آیت الله خامنه ای به عنوان جانشین امام (ره)، اتیامی پر غم و اندوه مردم | ۶۷

- ۶۹ | امام (ره) و تعامل با جهان
 امام خمینی (ره) و تعامل حکیمانه با جهان | ۶۹
 توصیه و تأکید امام خمینی (ره) بر قدرت افکار عمومی دنیا | ۷۰

فصل دوم: مقام معظم رهبری، حدیث ولایت | ۷۳

۷۴ | مقام معظم رهبری و دولت

- حاکمیت همیشگی رهبری از دولت | ۷۴
 نسبت رهبری به مثابه عظمت ایران | ۷۴
 حمایت قاطعانه مقام معظم رهبری از دولت | ۷۵
 دولت یازدهم: بر اعتماد رهبری و ملت | ۷۶
 پیشبرد اهداف کشور با رهنمودهای رهبری | ۷۶
 حمایت رهبری از افق دولت | ۷۷
 نیاز دولت به حسن و حمایت همگان | ۷۷

۷۹ | انتخابات از نظر رهبری

- دیدگاه رهبر معظم انقلاب در آراء انتخابات | ۷۹
 حق الناس بودن انتخابات | ۷۹
 توصیه رهبری به رعایت تقوا، اخلاقی و حسن در انتخابات | ۸۰
 تأکید مقام معظم رهبری بر خلق حماسه سیاسی | ۸۰
 مشروعیت سیاسی و دینی انتخابات ریاست جمهوری | ۸۱
 نقش مقام معظم رهبری در برگزاری انتخابات ۸۱، ۹۲ | ۸۱
 بروز و ظهور تدابیر رهبری در انتخابات ۲۴ خرداد ۸۲ | ۸۲
 خلق حماسه سیاسی در سایه تدابیر رهبری | ۸۲
 رهنمودهای ارزشمند رهبری در انتخابات ۲۴ خرداد ۹۲ | ۸۲
 عنایت و اهتمام مقام معظم رهبری به رأی مردم | ۸۳

۸۵ | رهنمودهای رهبری در سیاست خارجی و مذاکرات هسته‌ای

- ایتنای دیپلماتی دولت بر خواست مردم و رهنمودهای رهبری | ۸۵
 ایران، منادی گفت‌وگو با مردم سالاری در همه منطقه | ۸۵
 تأکید مقام معظم رهبری بر حفظ اسرار کشور | ۸۵
 موضع مقام معظم رهبری در خصوص مذاکرات هسته‌ای | ۸۷
 نقش مهم روحانیت و رهبری در مذاکرات | ۸۸
 شناخت و حمایت رهبری از تیم مذاکره‌کننده | ۸۸
 واگذاری مذاکرات هسته‌ای به وزارت امور خارجه با مشورت و راهنمایی مقام معظم رهبری | ۸۹

تعهد دینی و اخلاقی ملت ایران در مسئله هسته‌ای | ۹۰

رهنمودهای مقام معظم رهبری، چارچوبی مشخص و دقیق برای تیم مذاکره کننده^{۹۰}

اقرار و اعتماد برخی قدرت‌ها به صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران به خاطر فتوای تاریخی رهبری | ۹۱

عدم پابستگی طرف مقابل ما به تعهدات برجام | ۹۲

تعبیر رهبری از مذاکرات هسته‌ای | ۹۲

نرمش قهرمانانه: رویکرد دولت در سیاست خارجی | ۹۳

فتوای دیدگاه مقام معظم رهبری در مورد سلاح‌های گسترار جمعی | ۹۳

ایستادگی بر اصول و حقوق هسته‌ای تا پایان مذاکرات | ۹۴

ساخت سلاح هسته‌ای، خلاف شرع مقدس اسلام و فتوای رهبری | ۹۴

سلاح گسترار جمعی، خط قرمز نظام جمهوری اسلامی | ۹۵

۱۰ اقتصاد و منظر رهبری | ۹۶

دیدگاه‌های رهبری بر حضور و فرماندهی دولت در عرصه اقتصاد | ۹۶

اقتصاد مقاومتی یکی از راهکارهای رهبری برای اقتصاد ایران | ۹۷

سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، مورد اجماع تمام دستگاه‌ها | ۹۷

تحقق حماسه اقتصادی، منظر رهبری، به مثابه ضربه دوم به دشمن | ۹۸

تولید، تنها راه نجات کشور و سبب تحقق حماسه اقتصادی | ۹۸

تأکید مکرر رهبری بر اقتصاد مقاومتی | ۹۹

فرهنگ و اقتصاد مقاومتی | ۱۰۰

ابنای اقتصاد مقاومتی بر علم و فناوری | ۱۰۰

دیدگاه رهبری درباره برنامه چشم‌انداز بیست ساله توسعه کشور | ۱۰۰

۱۱ وحدت، همدلی و همزمانی توصیه رهبری | ۱۰۱

تأکید مقام معظم رهبری بر وحدت، همدلی و هم‌زمانی | ۱۰۱

مقام معظم رهبری، ناظر و هماهنگ کننده سه قوه | ۱۰۱

تأکید مقام معظم رهبری بر وحدت و برادری در دنیای اسلام | ۱۰۲

تأکید مقام معظم رهبری بر همدلی و هم‌زمانی قوا | ۱۰۳

تعامل قوای سه گانه و احترام به نظرها و رهنمودهای رهبری | ۱۰۳

پابستگی دولت و مجلس به آرای مردم و تدابیر رهبری | ۱۰۳

۱۲ علم، فناوری، پژوهش، نقادی و... از نگاه رهبری | ۱۰۵

تأکید رهبری بر علم و دانش به عنوان مرکب پیشرفت | ۱۰۵

استقبال دولت از نقد سازنده و دلسوزانه | ۱۰۵

جایگاه نقد و نقاد در منظر رهبری | ۱۰۶

حاکمیت استدلال و آزادی بیان در دانشگاه‌ها | ۱۰۶

ایجاد توازن بین آرمان و واقعیت از نظر رهبری | ۱۰۷

هوا و فضا، دانشی راهبردی و مورد تأکید رهبری | ۱۰۷

موضوعات و مسائل گوناگون | ۱۰۸

حوزه علمی قم و تربیت بزرگان دینی | ۱۰۸

تعبیر مقام معظم رهبری از صلح امام حسن به عنوان شکوهندترین ترشح قهرمانانه تاریخ | ۱۰۸

تأکید رهبری بر مدیریت جهادی | ۱۰۹

مانده‌های نیروهای مسلح | ۱۰۹

عاطفای از انتشار خبر پیروزی نیروی هوایی در اول مهر ۵۹ توسط رهبری | ۱۱۰

نقش رهبر معظم انقلاب اسلامی در ثبات و امنیت کشور | ۱۱۰

اهمیت و جایگاه ورزشی در نظر رهبری | ۱۱۱

فصل سوم: شهیدان رجایی و باهنر، ترجمان آفتاب | ۱۱۳

شهیدان رجایی و باهنر، الگوی دولتمردان | ۱۱۴

شهیدان رجایی و باهنر، اساتذای استادی و مقاومت | ۱۱۵

شهیدان رجایی و باهنر، دولتمردان غنای تاریخ سرزمین ایران | ۱۱۵

آموزه‌های ارزشمند شهید رجایی | ۱۱۶

شهیدان رجایی و باهنر، معلمان واقعی | ۱۱۷

ویژگی‌های شخصیتی شهیدان رجایی و باهنر | ۱۱۸

فصل چهارم: شهید مطهری، در مسیر آفتاب | ۱۲۰

جامعه امروز ایران نیازمند تحمل شهید مطهری و امثال او | ۱۲۲

اسلام اعتدالی از دیدگاه شهید مطهری | ۱۲۲

شهید مطهری، معلمی الگو و نمونه | ۱۲۳

آثار شهید مطهری، سرمایه بزرگ کشور | ۱۲۴

تعبیر حضرت امام درباره شهید مطهری | ۱۲۵

شهید مطهری و تفاوت انقلاب اسلامی و اسلام انقلابی | ۱۲۵

آثار شهید مطهری، بزرگ‌ترین مرجع فهم فرهنگ اسلام و انقلاب اسلامی | ۱۲۷

آموزه‌های شهید مطهری | ۱۲۷

شهید مطهری، شخصیتی اعتدال‌گرا | ۱۲۹

فصل پنجم: شهید بهشتی، رسول آفتاب | ۱۳۱

شهید بهشتی، اسوه و نمونه اعتدال | ۱۳۲

شهید بهشتی، بنیانگذار قضای اسلامی نوین | ۱۳۳

- شهید بهشتی، پایدگذار توسعه پایدگذار توسعه انسانی - اسلامی | ۱۳۳
- شهید بهشتی، سرآمد مظلومان بعد از انقلاب اسلامی | ۱۳۴
- شهید بهشتی، نمونه‌ای بارز از مدیریت پخته، آگاه و توانم با سعه صدر | ۱۳۵
- خاطره‌ای از شهید بهشتی | ۱۳۵
- مظلومیت شهید بهشتی | ۱۳۷
- شهید بهشتی، هدایتگر نسل جوان | ۱۳۸
- شهید بهشتی از شخصیت‌های استثنائی روحانیت | ۱۳۹
- شهید بهشتی از معماران بزرگ انقلاب اسلامی | ۱۴۰

فصل ششم: شهید مفتاح، پیام‌آور آفتاب | ۱۴۱

- عزت دکتر مفتاح از دکتر روحانی برای سخنرانی | ۱۴۲
- خاطرات از همکاری با شهید مفتاح در کمیته استقبال و... | ۱۴۳
- نقش شهید مفتاح در تبیین و پیشبرد اهداف نهضت امام | ۱۴۴
- شهید مفتاح، شخصیتی وزشمنده برای حوزه و دانشگاه | ۱۴۷
- شهید مفتاح نمازگزار خور و دانشگاه | ۱۴۷

فصل هفتم: شهید محلاتی، ضایعه‌دار آفتاب | ۱۴۹

- شهید محلاتی، عنقبری مبارز و فعال در عرصه‌های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس | ۱۵۰
- حق بزرگ شهید محلاتی در انقلاب اسلامی | ۱۵۲

فصل هشتم: آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، در حصار آفتاب | ۱۵۵

- تعجب آیت‌الله هاشمی رفسنجانی از صبوری دکتر روحانی | ۱۵۱
- آیت‌الله هاشمی رفسنجانی سیاستمداری صابر | ۱۵۷
- دانشگاه اراد، یکی از برگ‌های زرین کتاب خدمات آیت‌الله هاشمی رفسنجانی | ۱۵۷
- آیت‌الله هاشمی، شخصیتی بی‌بدیل در نهضت و انقلاب اسلامی و یاد امام خمینی | ۱۵۸
- به دوش کشیدن بار مسئولیت کشور به تنهایی در مقاطعی از سوی آیت‌الله هاشمی | ۱۵۸

مقدمه

از ویژگی‌های بارز انقلاب اسلامی ایران، حضور گسترده و تعیین‌کننده اقلیت‌های مختلف مردم در همه مراحل آن بود و از میان همه اقلیت‌ها و روحانیون نقش بارز و برجسته‌ای در این عرصه داشتند. اصولاً از همان زمان که امام خمینی (ره) نهضت انقلاب اسلامی را پایه‌ریزی کردند، با گرایش‌های متعددی که به مکتب‌های آن روحانیان برای نجات از استبداد - وجود داشت و بسیاری را به بیراهه می‌کشاند و رنگ‌نمایی تاریک و تحجرهای زمانه که مانعی بزرگ در مسیر انقلاب بود، حضور شخصیت‌هایی که مسیر را برای تحولات فرهنگی و انقلابی هموار و روشن سازند، ضروری می‌نمود؛ یعنی از یک طرف لازم بود عده‌ای اسلام را به معنای واقعی کلمه معرفی کنند و از سوی دیگر، لازم بود چهره‌ها و شخصیت‌هایی بتوانند نسل فرهیخته جامعه را جذب کنند و به واسطه آنها اسلام واقعی برای مردم تبیین و تشریح گردد.

بسیاری از همراهان و یاران امام از روحانیون آگاه و زمان‌شناس بودند. آنان تحت تأثیر افکار انقلابی و مردمی امام قرار داشتند و در زمانی که ایشان در تبعید به سر می‌بردند، به شیوه‌های مختلف با او در ارتباط بودند، نظرها و مسائل نهضت را به مردم و انقلابیون می‌رساندند و نقش مهمی در پیشبرد نهضت اسلامی داشتند. به این ترتیب، شبکه گسترده‌ای از روحانیون همچون یک رسانه پرقدرت مردمی، ساماندهی و انتقال اطلاعات را پی می‌گرفت و افکار و آرمان‌های امام را در جامعه نشر می‌داد.

شناخت و معرفی این کیان و بزرگان و توضیح و تشریح رسالت سنگین آنان نسبت به انقلاب و حضرت امام، به عنوان سلسله‌جنبان یکی از بزرگ‌ترین خیزش‌های اجتماعی قرن، ارزش و اهمیت بسیاری دارد و از حضرت امام گرفته تا دکتر روحانی، تقریباً تمامی مسئولان نظام به ابعاد و زوایای شخصیتی این بزرگان پرداخته و متناسب و مقتضای روزگار خود آنان را معرفی کرده‌اند. در این میان، منظومه آفتاب به دیدگاه‌ها و نظرهای رئیس محترم جمهور، دکتر حسن روحانی، درباره شهید مطهری، شهید بهشتی و... اختصاص یافته و از جهت دوستی، آشنایی، همراهی و همکاری نزدیکی که با این بزرگان داشته، قابل تأمل و تعمق است و از منظر تاریخ شفاهی نیز می‌تواند مفید، راهگشا و راهنما باشد.

در فصل نخست این مجموعه که بیشترین صفحات را به خود اختصاص داده، ابعاد، زوایا و ویژگی‌های شخصیتی حضرت امام و نهضت و انقلاب اسلامی مورد واریسی و مداقه قرار گرفته است.

فصل دوم به دیدگاه‌های رئیس‌جمهور محترم در مورد مقام معظم رهبری اختصاص یافته و در آن از اشراف معظم‌له بر مسائل جامعه و جهان از جمله بحث هسته‌ای ایران، حمایت از تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای، حمایت از دولت و نیز خاطراتی از دوران انقلاب و دفاع مقدس سخن رفته است.

فصل سوم شامل آرا و دیدگاه‌های دکتر روحانی درباره شهید مطهری است. استاد مطهری از جمله روحانیون مبارزی بود که سنگر فلسفه و اپولوژی را برای مبارزه علیه نظام حاکم برگزیده بود. ایشان به دلیل تدریس در محیط‌های دانشگاهی و حوزوی، نفوذ فکری گسترده‌ای در میان مبارزان داشت. شهید مطهری با تلاش علمی و نیز با غنای فکری، یک قطب و پناهی برای تحصیل‌کرده‌های جدید شدند و از موفق‌ترین چهره‌های روحانی در میان محیط‌های فرهنگ جدید بودند.

در نظر آقای دکتر روحانی، شهید مطهری سرمایه‌ای بزرگ و شخصیتی

اعتدال‌گرا و آثار او بزرگ‌ترین مرجع برای فهم فرهنگ اسلامی و انقلاب اسلامی است. گذشت، ایستادگی، مقاومت و فراگیری علم و دانش از جمله آموزه‌های این معلم شهید برای فرزندان ایران است.

فصل چهارم به زندگی، شخصیت، آثار و افکار شهید بهشتی پرداخته است. شهید بهشتی نمونه بارزی از مدیریت پخته و توأم با سعه صدر و دلسوزی، معمار قوه قضائیه و حتی از معماران بزرگ انقلاب اسلامی، سرآمد مظلومین انقلاب، بلکه نماد مظلومیت بود. او از شخصیت‌های برجسته و استثنایی روحانیت بود که نقشی اساسی در هدایت نسل جوان آن روزگار داشت. اندیشه سیاسی و اجتماعی این شهید مظلوم ناشی از ایدئولوژی اسلامی و برداشت صحیح او از تعالیم اسلامی بود. او باید یک عالم اسلام‌شناس و یک مصلح روحانی دانست که به شیوه مدد‌رصد اسلامی بدون دنباله‌روی از غرب یا نقاط میان اسلام و شیوه‌های غربی، خواستار اصلاح جامعه بود. او می‌اندیشید که اسلام هم دین است و هم دولت. هم ایدئولوژی است و هم نظام حکومتی.

وی به واسطه عظمت روح و آگاهی و بینش سیاسی‌ای که داشت، توانست خیلی زود بر لزوم تشکیلات حزبی برای برانداختن انقلاب از انحراف و توقف ضربه‌های مهلک دشمنان واقف شود. بهشتی هم مرد عمل بود و هم مرد گفتار و سخن. او انسان خودساخته‌ای بود که خود را با محتوای اسلام در ابعاد مختلف به خصوص بعد معنویت تطبیق داده بود. قدرت توکل و بینش دینی او بسیار بود و برای حاکم کردن دین در جامعه تلاش گسترده‌ای داشت.

فصل پنجم به معرفی شهید مفتاح از دیدگاه دکتر روحانی اختصاص یافته است. دکتر مفتاح پس از امام، شهید مطهری و شهید بهشتی از جمله روحانیون فعالی بود که برای عرضه و گسترش یک ایدئولوژی انقلابی مبتنی بر اسلام، تلاش فراوانی در محیط‌های دانشگاهی و حوزوی کرد و از آنجا که استاد دانشکده الهیات دانشگاه تهران بود، توانست میان دو گروه روحانیت و دانشگاه وحدت‌آفرین باشد.

شهید مفتاح یک روحانی فداکار، روشن فکر و آشنا به نیاز زمان بود و با نسل جوان و دانشجویان و کسانی که مایل بودند پیام دین را با زبان روز از یک روحانی و یک عالم دین بشنوند، ارتباط برقرار می کرد. تصادفی هم نیست که روز شهادت ایشان روز اتحاد دانشجویان و روحانی، یا حوزه و دانشگاه نامیده شده است. خاطرات آقای روحانی از همکاری و همراهی با این استاد شهید به ویژه در کمیته استقبال، مراسم بزرگداشت حاج آقا مصطفی خمینی و... خواندنی و شنیدنی است.

در فصل ششم نظرها و دیدگاه های آقای روحانی درباره شهیدان رجایی و باهنر آمده است. رئیس جمهور این دو شهید بزرگوار را اسوه های ایستادگی و مقاومت و الگو برای مبارزان واقعی جامعه می داند.

در فصل هفتم خاطرات دیدگاه های آقای روحانی در مورد شهید محلاتی ارائه شده است. شهید محلاتی نیز قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در جامعه روحانیت مبارز، مأمور ابلاغ پیام انقلاب اسلامی به سراسر کشور بود. ایشان بارها توسط مزدوران رژیم منحوس بهلولی به نقاط مختلف تبعید شد، ولی هیچ یک از این دشواری ها کوچک ترین خلی در اراده استوار و هدف متعالی او وارد نکرد. ایشان تا آخرین لحظات شجاعت و فداکاری و پیروزی انقلاب اسلامی، در کنار حضرت امام به مبارزات خود ادامه داد و در این راه بارها به زندان افتاد و شکنجه های فراوانی را تحمل کرد. بعد از پیروزی انقلاب نیز مأموریت های سنگینی را عهده دار شد که آخرین مرتبه فعالیت ایشان نمایندگی حضرت امام (ره) در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بود.

در این فصل آقای روحانی به خاطراتی از این شهید بزرگوار اشاره می کند که در جایی گفته و منتشر نشده است. هنوز و بعد از چند دهه از شهادت شهید محلاتی، داغ این عزیز سفر کرده به ویژه شهادت و تلخکامی از دست رفتنش بعد از عملیات غرور آفرین والفجر هشت، بر جان و روان رئیس جمهور سنگینی می کند.

فصل هشتم این مجموعه به دیدگاه‌های رئیس‌جمهور دربارهٔ آیت‌الله هاشمی رفسنجانی اختصاص یافته است. در این فصل آقای دکتر روحانی از آیت‌الله هاشمی رفسنجانی به عنوان سیاستمداری صبور و شخصیتی کم‌نظیر در نهضت و انقلاب اسلامی یاد می‌کند که در مقاطعی از تاریخ معاصر بار مسئولیت کشور را به تنهایی بردوش کشید.

اینان چهره‌های ماندگاری هستند که نامشان با فرهنگ اصیل اسلامی، مکتب پویای تشیع و انقلاب شکوهمند اسلامی درآمیخته است. هر چند که عمر آنان پس از پیرمزی انقلاب بسیار کوتاه بود، اما برکات افکار و اندیشه‌هایشان همچون رودخانه‌ای پرفراز و نشیب اسلام سیاسی تأثیرگذار است.

منظومهٔ افتخار بر راستای معرفی مجموعه دیدگاه‌ها و اندیشه‌های رئیس محترم‌جمهور، تدوین و تنظیم گردیده و امید است گامی مؤثر و راهگشا برای آشنایی خوانندگان با چهره‌های ماندگار انقلاب شکوهمند اسلامی باشد.

مرکز پژوهش، سنجش و اسناد